

Asia: VN/10847/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvaa ja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä?

Pätevä syy jättää toteuttamatta työnhakusuunnitelmaa

Ehdotettu muutos tarkoittaa, että kokoaikaisessa palkkatukityössä olevaa tulisi koskemaan sanktio työnhakuvelvoitteen noudattamatta jättämisestä. Tampereen kaupunki katsoo, että koska henkilö ei kokoaikatyössä saa työttömyysetuutta, sanktion merkitys on kyseenalainen ja sekavoittaa jo olemassa olevaa lainkohtaa entisestään. Muutos myös lisäisi entisestään kunnilta tarvittavaa resursointia työttömyysturvatehtäviin.

Esitetty muutos saattaisi kannustaa kokoaikaiseen palkkatukityöhön lähteviä asiakkaita päättämään työnhakunsa.

Oikeus työttömyysetuuteen työllistämistä edistävien palvelujen ajalta

Lainkohta liittyy tilanteeseen, jossa on tulkittu työllistymistä edistävän palvelun aikana tullutta sanktiota kahdella eri tavalla. Tampereen kaupunki pitää esitettyä muutosta tarpeellisena ja näkee sen selkeyttävän tilannetta.

2) Lausuttavaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia koskevista muutosesityksistä?

Työttömän määritelmä

Tampereen kaupunki katsoo, että on hyvä muuttaa työsuhteen aikana aloitettujen päätoimisten, työssäolon perusteella sivutoimiseksi katsottujen opintoja opiskelevien työllisyysstatusta niin, että he ovat tasavertaisia työttömien henkilöiden kanssa. Lain voimaatulo takautuvasti 1.1.2023 on myös kannatettava, koska valtakunnallisesti tätä on voitu tulkita monin eri tavoin.

Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen

Tampereen kaupunki katsoo, että työnhakuvelvoitteen asettaminen ennen opintojen alkua on perusteltua, koska myös työttömyysetuudella omaehtoisia opintoja opiskelevien tulee hakea työtä opintojen aikana. Muutoksen negatiivisena vaikutuksena on kuitenkin entisestään lisääntyvä työmäärä työttömyysturvatehtävissä, joka on pois tuloksellisemmasta työnvälitystyöstä.

Työnhakijan velvollisuus antaa tietoja opintojen etenemisestä

Tampereen kaupunki pitää hyvänä, että lainkohdan kirjausta lievennetään siten, että myös työvoimaviranomainen voi tarkistaa asiakkaan opintojen etenemisen. Tähän liittyen myös kuntakoikeiluille toivotaan pääsyä Koski-palveluun, mikä joustavoittaisi opintojen seurantaa, mikäli asiakkaalta ei tarvittavia tietoja saada. Rekisteritietojen hyödyntäminen on asiakaslähtöistä ja nopeuttaa asioita.

Asiakastietojen käsittely

Tampereen kaupunki katsoo, että erilaisten asiakasta koskevien lausuntojen keskittäminen käytössä olevaan asiakastietojärjestelmään on hyvä asia. Se poistaa asioiden käsittelytarpeen muissa, esimerkiksi asianhallintajärjestelmissä ja lisäksi asiakastietojärjestelmä on tietoturvallinen tapa viestiä mm. maksajien kanssa asiakkaiden tilanteista. Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että muutos koskee myös asiakkaita, joista on tarpeen ilmoittaa esimerkiksi siitä, ettei työnhaku ole voimassa tai jotka eivät koskaan ole olleet työnhakijoina, ettei lainsäädäntöön ja teknisiin järjestelmiin jää aukkoja minkään kohderyhmän osalta.

3) Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki;

kohdennettu kysymys Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kaikille työ- ja elinkeinotoimistoille:

Onko laissa säädettyä työttömän määritelmää tulkittu säännöksen sanamuodon mukaisesti vai esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että työttömyysturvain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä? Onko määritelmäsäännöksen muutokselle näkemyksenne mukaan tarpeen esittää takautuvaa soveltamista (kts. lain voimaantulo- ja siirtymäsäännös)?

-

4) Lausuttavaa työvoimapolveluiden järjestämistä annettua lakia koskevista muutoksista?

Ei lausuttavaa.

5) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua lakia koskevista muutoksista?

Tampereen kaupunki katsoo, että toimivallan myöntäminen vakiintuneeseen käytäntöön selkeyttää eri toimijoiden rooleja lausuntojen antamisessa. Lisäksi on perusteltua lisätä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain 15 §:n 2 momentissa säädettyyn asetuksenantovaltuuteen maininta vuorotteluvapaalaissa tarkoitetuista työvoimapolitiittisista lausunnoista.

6) Lausuttavaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia koskevista muutoksista?

Tampereen kaupunki katsoo, että on hyvä muuttaa työsuhteen aikana aloitettujen päätoimisten, työssäolon perusteella sivutoimiseksi katsottujen opintoja opiskelevien työllisyysstatusta niin, että he ovat tasavertaisia työttömien henkilöiden kanssa. Lain voimaatulo takautuvasti 1.1.2023 on myös kannatettava, koska valtakunnallisesti tätä on voitu tulkita monin eri tavoin.

Tampereen kaupunki kannattaa sitä, että Uudenmaan TE-toimisto voi jatkossa antaa lausuntoja 1.1.2024 lähtien myös kuntakokeilun kuntien asiakkaiden osalta tarvittaessa. Prosessitehokkuus ja asiakaslähtöisyys ovat tärkeitä toiminnan periaatteita ja tällä tavoin lausuntojen antamiseen ei tule turhia viiveitä.

Asiakastietojen käsittely työllistymistä edistävässä monialaisessa yhteispalvelussa

Tampereen kaupunki pitää hyvänä mahdollisuutta antaa Typpi-oikeudet myös kuntayhtymille.

7) Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettu laki; kohdennettu kysymys kokeilussa mukana oleville kunnille:

Onko laissa säädettyä työttömän määritelmää tulkittu säännöksen sanamuodon mukaisesti vai esitysluonnoksessa oletuksena olevalla tavalla siten, että työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:n perusteella sivutoimisesti opiskelevaa on pidetty työttömänä? Onko määritelmäsäännöksen muutokselle näkemyksenne mukaan tarpeen esittää takautuvaa soveltamista (kts. lain voimaantulo- ja siirtymäsäännös)?

Tampereen kaupungilla asiakkaat on tulkittu työttömiksi. Tampereen kaupunki kannattaa lain takautuvaa voimaantuloa, jotta mahdolliset palveluihin ohjaukset eivät tuota takautuvia selvittelyitä asiakkaille.

8) Lausuttavaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua valtioneuvoston asetusta koskevista muutoksista?

Esitetyssä asetuksessa täsmennetään lakimuutosehdotuksessa säädettäväksi esitettävää asiaa, johon Tampereen kaupungilla on myönteinen kanta. Toimivallan myöntäminen vakiintuneeseen käytäntöön selkeyttää eri toimijoiden rooleja lausuntojen antamisessa. Lisäksi toimivallan myöntäminen virheellisesti ohjautuneiden lausuntopyyntöjen käsittelyyn lyhentää työnhakijan työttömyysturvaoikeuden ratkaisemiseen ja etuusoikeutta koskevan työvoimapolitiittisen lausunnon antamiseen kuluvaa aikaa. Toiminta on siten asiakaslähtöisempää ja resurssitehokkaampaa.

9) Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettu valtioneuvoston asetus; kohdennettu kysymys Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolle:

Säännös, joka koskee Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston nykyistä laajempaa toimivaltaa antaa työvoimapolitiittisia lausuntoja toisen työ- ja elinkeinotoimiston asiakkaan työttömyysturvaoikeudesta olisi mahdollista saattaa voimaan muita muutoksia nopeammalla aikataululla. Pidätkö tätä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena ottaen huomioon, että vuorottelukorvaukseen liittyviä lausuntoja koskeva muutos tehtäisiin tässä tapauksessa asetukseen myöhemmin, ja kuntien asiakkaana olevia työnhakijoita koskeviin

työvoimapolitiittisiin lausuntoihin liittyvän toimivallan laajentaminen edellyttää lain tasolla tehtävää muutosta?

-

10) Muuta lausuttavaa?

Tampereen kaupunki pitää hyvänä, että työ- ja elinkeinoministeriö on seurannut nykyisen lainsäädännön muutostarpeita ja halunnut selkeyttää ja tarkentaa työttömyysturvaa ja julkisia työvoimapalveluita koskevaa lainsäädäntöä ja korjata lainsäädännössä havaittuja virheitä ja epäloogisuuksia. Tampereen kaupunki haluaa kuitenkin nostaa esiin pohjoismaiseen työnhakumalliin liittyvän ison byrokratian. Byrokratiaa ei pidä enää lisätä nyt esitetyillä muutoksilla.

Mikkonen Tuula

Tampereen kaupunki - Apulaispormestari Ilkka Sasi, 15.6.2023 § 16,
lisätietoja lausunnosta erityisasiantuntija Sari Pirttiluoto, p. 044 431 4229,
etunimi.sukunimi@tampere.fi